

HOLLANDALI COĞRAFYA ÖĞRENCİLERİ İLE İZMİR VE ÇEVRESİNDE BİR ARAZİ ÇALIŞMASI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü ve Hollanda'dan Fontys Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği Bölümü işbirliği ile 15-20 Eylül 2013 tarihleri arasında İzmir çevresinde beş günlük bir arazi çalışması düzenlendi. Arazi çalışması kapsamında, Ege Coğrafya Bölümü'nden Prof. Dr. İlhan Kayan, Prof. Dr. Füsün Baykal, Prof. Dr. Mustafa Mutluer, Prof. Dr. Şevket Işık ve Dr. İlkey Südaş; İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden Mimar Kadir Öztürk, Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden Halil İbrahim Alpaslan ve İzmir Ticaret Odası ile Atakent Anadolu Lisesi'nden yetkililer rehberlik etti. Bir hafta boyunca, İzmir kent merkezi ve Kadifekale; Seferihisar-Sığacık, Kuşadası ve Dilek Yarımadası Milli Parkı; Karaburun Yarımadası, Selçuk Kalesi, Efes Ören Yeri ve Meryemana Evi, Foça, Yamanlar gecekondu alanı ve Mavişehir toplu konut alanlarında inceleme gezileri gerçekleştirildi. Ayrıca, Atakent Anadolu Lisesi ve İzmir Ticaret Odası ziyaret edildi.

Ziyaret noktaları

Altlık: www.maps.google.com

1. İzmir kent merkezi
2. Seferihisar-Sığacık
3. Kuşadası ve Dilek Yarımadası Milli Parkı
4. Karaburun – Sazak Köyü
5. Selçuk – Efes Ören Yeri
6. Karşıyaka – Mavişehir
7. Foça

İzmir kent merkezinin tanıtımıyla başlayan ilk inceleme gezisi Mimar Kadir Öztürk ve Arş. Gör.

Halil İbrahim Alpaslan rehberliğinde gerçekleştirildi.

Katılımcılar, ilk gün, Dokuz Eylül Üniversitesi'nden H. İbrahim Alpaslan rehberliğinde Kemeraltı ve İzmir'in yerleşim dokusu hakkında bilgilendirildiler.

Öğrenciler, İzmir'in coğrafi konumu ve bir liman kenti olarak geçmişten günümüze uzanan çok kültürlü toplumsal yapısı hakkında bilgi edindiler.

Geleneksel çarşı bölgesi (Kemeraltı) ve farklı toplumsal grupların (Türkler, Rumlar, Ermeniler, Yahudiler ve Levantenlerin) yerleşim alanları ile İzmir'in son birkaç yüzyıl boyunca geçirdiği değişim ve kıyı kuşağında İzmir Limanı'nın sürekli yer değiştirmesine yol açan süreçler hakkında bilgi edindiler.

Kadir Öztürk İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "Agora Alanı - Roma Tiyatrosu - Kadifekale" aksındaki arkeo-park projesi hakkında bilgi verirken, Türkiye'nin gündemindeki en önemli konulardan biri olan kentsel dönüşüm projeleri ve İzmir'deki diğer sosyal projeler hakkında güncel gelişmeleri de aktardı.

İzmir'e hâkim bir konumda bulunan Kadifekale ve çevresinde yakın zamanlarda yaşanan sosyo-mekânsal değişim ve planlanan çalışmalar, Mimar Kadir Öztürk tarafından aktarıldı.

Çalışmanın ikinci günü, turizm coğrafyası konusuna ve farklı turizm türlerini ve yaklaşımlarını temsil eden destinasyonlara ayrıldı. Bu çerçevede, Yavaş Şehir (CittaSlow) hareketinin Türkiye'deki öncüsü olan **Seferihisar-Sığacık** ile kitlesel kıyı turizmi açısından öteden beri önemini koruyan **Kuşadası**, ayrıca yine aynı gün, **Dilek Yarımadası Milli Parkı** ziyaret edildi.

Prof. Dr. Füsün Baykal, Ege kıyılarında turizmin gelişim süreci ve son yıllarda yaşanan gelişmeler hakkında bilgi verdi.

Prof. Dr. Füsün Baykal, Türkiye'nin Ege kıyılarında turizm gelişimi ve son yıllarda gelişme gösteren kurvaziyer turizmi, turistik kentleşme, emekli göçleri, yavaş şehir hareketi, korunan alanlar ve koruma statüleri gibi konular hakkında katılımcıları bilgilendirdi.

Gümüldür civarındaki bir gözlem noktasında ise turizmin yol açtığı yapılaşma sonucu tarım alanlarının kaybı ve turizm faaliyetleri ile tarım faaliyetleri arasındaki çekişme/rekabet tartışıldı.

Gümüldür civarında, narenciye bahçelerinin yer aldığı kıyı kuşağı, turizm faaliyetleri sonucunda tarımsal alanların kaybı ile karşı karşıya kalmaktadır.

Karaburun Yarımadası'nın tarihsel coğrafyasına ayrılan üçüncü günde, Prof. Dr. Şevket Işık, yarımadanın çeşitli kesimlerinde yerleşme dokusu ve nüfus yapısının değişimini açıklayarak, bu bölgenin son yüzyılda köklü bir biçimde değişen yapısını açıkladı. Türk-Yunan nüfus mübadelesi hakkında bilgi verilirken, terk edilmiş Rum yerleşmelerinden biri olan Sazak'ta gözlemlerde bulunuldu. Karaburun'un uzun yıllardır koruduğu izole yapısını tehdit eden unsurlar ve yeni gelişmeler açıklandı.

Terk edilmiş bir Rum yerleşmesi olan Sazak ve çevresinde, neredeyse tüm yarımada'yı kaplayan yeni yol yapımı çalışmaları.

Yarımada'da, geniş alanlar zeytin yetiştiriciliği için kiraya verilmesinin yanı sıra, rüzgâr enerjisi ve taş ocağı yatırımları ile yol inşaatı gibi, bu bölgenin yalıtılmış yapısını bozacak faktörler çeşitli açılardan tartışıldı.

Efes Antik kenti çevresinde uzun yıllardır sürdürdüğü paleocoğrafya çalışmalarıyla tanınan hocamız Prof. Dr. İlhan Kayan, Selçuk Kalesi ve Antik Tiyatro gibi gözlem noktalarında, Efes'in bir liman kentiyken geçirdiği değişimde etkili olan doğal süreçler ve kentin "liman kenti" özelliğinin ortadan kalkmasında rol oynayan faktörler hakkında bilgi verdi.

Değerli hocamız Prof. Dr. İlhan Kayan, Efes çevresinde yıllardır sürdürdüğü paleocoğrafya araştırmalarına dayanan birikimini, katılımcılarla paylaştı.

Selçuk Kalesi'nden (Ayasuluk) batıya bakış

Çalışmanın beşinci gününde öğrencilere İzmir'in farklı bölgelerinde, keskin karşıtlıklar sergileyen yerleşim çevrelerinden örnekler gösterilmesi amaçlandı. Bu amaçla, böylesi bir mekânsal çeşitliliği yansıtacak gecekondular, toplu konut alanları ve yüksek gelir gruplarının ikamet ettiği kapalı yerleşmelerden örnekler gösterildi. Mavişehir, Yamanlar ve bu bölgede yer alan toplu konut uygulamaları ve çarpık kentleşmenin yol açtığı 1996 Karşıyaka-Çiğli sel felaketi gibi konular hakkında, Prof. Dr. Mustafa Mutluer bilgi verdi. Aynı gün, öğrencileri serbest bir şekilde gözlemlerde bulunacakları Foça'ya hareket ettiler. Daha önce gördükleri ve turizmin farklı gelişim aşamalarında bulunan Karaburun, Sığacık, Kuşadası gibi destinasyonlarla Foça'yı, gözlemlerine dayalı olarak karşılaştırdıkları bir tartışma yaptılar.

Öğrenciler, İzmir'in Yamanlar-Karşıyaka-Mavişehir kesiminde, sınıfsal farklılığın belirleyici olduğu, birbirinden son derece farklı yerleşim çevrelerini bir arada gördüler.

20 Eylül günü gerçekleştirilen İzmir Ticaret Odası ziyareti sırasında, 1,5 saatlik bir sunum ve tartışma ile öğrenciler, İzmir'in ekonomik yapısı ve özellikle EXPO 2020 Projesi'ne ilişkin hazırlıklar ve kentin beklentileri hakkında bilgi sahibi oldular.

Katılımcılar, Atakent Anadolu Lisesi ziyaretleri sırasında, üniversitemizin Eğitim Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Semra Sütgibi ve Coğrafya Öğretmeni Alattin Şimşek ile Türkiye'nin eğitim sistemi hakkında merak ettikleri konuları tartışma fırsatı buldular.

Aynı gün, öğleden sonra, Atakent Anadolu Lisesi ziyaret edildi ve öğrenciler, bir coğrafya dersine gözlemci olarak katıldılar. Okul yetkilileri ile Türkiye'deki eğitim sistemi hakkında merak ettikleri konularda tartışmalarda bulundular.

Yazı ve fotoğraflar: İlkay Südaş

22.09.2013